

Dan Weled. Heer A. Bruintjes

Pres. Kerkvoogd der Ned. Herv. K.

te Coevorden

1 Nov. 1935.

Mijnheer,

Zoals afgesproken ontvangt U hierbij prijsopgave van een windmachine voor Uw kerkorgel.

Er zijn echter nog eenige punten welke bij de keuze van een windmachine van belang zijn.

In de eerste plaats is er de keuze van het merk. De voorkeur verdienen de machines die vervaardigd worden door de Zwitsersche fabriek van Meidinger, die uitgesproken de beste machines levert, zoowel ten opzichte van het niet hoorbaar loopen van de motor, als wel ten opzichte van de zeer sterke constructie.

De kwaliteit van het fabrikaat komt b.v. uit wanneer we de Meidinger machines vergelijken met het normale Duitsche fabrikaat ten opzichte van de motorsterkte. Een Ventus b.v. heeft een machine van 0,6 PK nodig om hetzelfde te leveren als een Meidinger met 0,5 PK doet. Dit is een punt dat U bij Uw stroomrekening natuurlijk terug vindt, daar te dien opzichte de Meidinger $\text{€ } \pm 20\%$ voordeliger is dan de rest.

Evenwel zijn er nog weer verschillende typen Meidinger machines. N.m.l. machines met gietijzeren- en andere met plaatijzeren huis. De eene soort met een hoog (2850) toerental en de andere met een laag (1430) toerental.

De snelloopers zijn niet zoo geruischloos als de langzaam draaiende, terwijl deze snelloopers zoo als voor de hand ligt niet die onbegrensde levensduur hebben als de andere daar de lagers sneller slijten.

Daar bovendien bij Uw orgel de windmachine op een acoustisch zeer lastige plaats zal komen te staan, kunnen we die snelloopers wel buiten beschouwing laten.

Dan is er verder nog de kans tusschen een draaistroom en een wisselstroommotor. Daar echter de wisselstroommachines door constructie eigenschappen steeds eenigszins zoomen en bovendien meer onderhoud vereischen, moeten deze machines het afleggen tegen de draaistroommotoren die deze nadeelen niet kennen.

Wanneer er twee of drie maal per jaar de oliestand, die zeer gemakkelijk te zien is, wordt gecontroleerd, is er verder geen oazien naar. Dit is inderdaad een ideale machine.

Speciaal ten opzichte van Uw orgel hebben we echter nog een punt te bezien. Uw kerkorgel is namelijk 14 sprekende stemmen groot, en de Meidinger ODK no 1 levert wind voor 14 stemmen. U begrijpt wel dat de ODK 1 in den regel wel voldoende wind kan leveren, doch er behoeft maar weinig aan te mankeeren of zij gaat het opgeven. Bij zeer zwaar spel b.v. en bij het geval van een extra droge zomer (wanneer veel windverlies ontstaat) wordt deze machine een twijfelgeval.

De eerstvolgende machine, de ODK no 2, levert wind voor 19 stemmen. Deze machine wier capaciteit 2 M³ grooter is verdient dan ook de voorkeur, want ik voor mij hou niet van een machine die juist op het nippertje sterk genoeg is en die wanneer b.v. een muis een gat in de blaasbalg knaagt (dat toch vaak voorkomt) het gaat opgeven. Veiligheid voor alles. Bovendien is dan de mogelijkheid uitgesloten om het orgel eventueel nog met eenige registers uit te breiden, over welke kwestie U dezer dagen nog nader bericht van mij ontvangt.

Uit het voorgaande blijkt dat dus de voor Uw Orgel meest aanbevelenswaardige machine is de Meidinger draaistroommotor, 1430 toeren, 0,5 PK, capaciteit 7,5 M³ wind van 120ma per minuut.

Deze machine kan ik U leveren voor f 195,— (zegge honderdvijfennegentiggulden). Geheel bedrijfsklaar, alleen exclusief de elektrische aanlog.

Order geheel bedrijfsklaar wordt verstaan: de wind-machine geplaatst op een trillingdempende bodem, verbonden met de blaasbalg, voorzien van een automatische windregelaar en het geheel geplaatst in een geluiddempende kist. Wanneer dan dus de elektrische leiding is aangebracht kan het orgel worden bespeeld, zonder dat ook maar een oogenblik de motor gehoord wordt.

Mocht U nog nadere gegevens wenschen dan ben ik gaarne tot Uw dienst.

Betreffende de verbetering en mogelijke uitbreiding van het orgel heb ik nog niet geheel de noodige gegevens tot mijn beschikking. De volgende week hoop ik verschillende deelen van het instrument, speciaal wat de mensuur van verschillende registers betreft, nog nauwkeurig te meten, daar ik de laatste keer er niet voldoende op gewaagd was.

Want speciaal heb u uitgezonden van een bestaand orgel kan slechts wanneer het met de uiterste zorg is voorbereid tot goed resultaat leiden. En U een advies geven dat later moeilijkheden zou kunnen opleveren is iets waaraan ik geen trek heb, daar U ten slotte toch alleen met prima werk gediend zijt.

Schrijft U mij dan even terug over de windmachine? Dan kan ik bijtijds verschillende maatregelen treffen, zodat U in de kortst mogelijke tijd de windmachine tot Uw dienst hebt.

Hoogachtend,